

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de Focșa Anatolie împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Focșa Anatolie împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Căușeni cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil, dreptul de acces efectiv la justiție și repararea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă

La 02 februarie 2016 Focșa Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva statului prin intermediul Ministerului Justiției, solicitând constatarea încălcării dreptului de acces efectiv la justiție, dreptului la un proces echitabil prin examinarea plângerilor și încasarea prejudiciului material în sumă de 50 de lei și prejudiciul moral în sumă de 50000 de lei.

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău prin încheierea protocolară din 25 martie 2016 a atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Căușeni (f.d.45).

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău prin hotărîrea din 23 iunie 2016 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Focșa Anatolie împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces efectiv la justiție, dreptului la un proces echitabil prin examinarea plângerilor și încasarea prejudiciului material în sumă de 50 de lei și prejudiciul moral în sumă de 50000 de lei (f.d.67).

La 01 iulie 2016 Focșa Anatolie a declarat apel nemotivat, iar la 06 octombrie 2016 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărîrii cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii (f.d.71, 91-92).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 30 noiembrie 2016 a admis apelul declarat de Focșa Anatolie, a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 și a remis cauza la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată (f.d.107-113).

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani prin hotărîrea din 17 mai 2017 a respins integral acțiunea intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Focșa Anatolie împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Căușeni și

Procuratura Generală cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces efectiv la justiție, dreptului la un proces echitabil prin examinarea plângerilor și încasarea prejudiciului material în sumă de 50 de lei și prejudiciul moral în sumă de 50000 de lei, ca neîntemeiată (f.d.156).

La 25 august 2016 Focșa Anatolie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 mai 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.159).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 noiembrie 2017 a restituit apelul declarat de Focșa Anatolie din motivul că a fost depus în afara termenului legal (f.d.194-196).

La 18 decembrie 2017 Focșa Anatolie a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău cererea de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d.201-203).

În argumentarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea recurată și consideră că a declarat apel în termen de 30 de zile, întrucât odată cu răspunsul din 11 august 2017 i-a fost remis copia dispozitivului hotărârii primei instanțe, iar la 21 august 2017 a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău cerere de apel.

Relevă că instanța de apel eronat a considerat că nu a solicitat repunerea în termen, deoarece la 14 noiembrie 2017 a expediat prin fax cerere de repunere în termen a apelului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Focșa Anatolie, urmează a fi respins pentru următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Având în vedere faptul că din materialele cauzei nu se poate desprinde momentul comunicării încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017 (f.d.194-196), însă în recurs Focșa Anatolie invocă faptul că a luat cunoștință de încheierea recurată la 05 decembrie 2017, la care instanța de recurs îi va acorda credibilitate, deoarece nu există alte probe ce ar atesta contrariul, Colegiul ajunge la concluzia că demararea căii de atac a fost exercitată în termen, or conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, actul de dispoziție judecătorească a fost emis cu respectarea normelor de drept material și procedural incidente speței.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul

de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Colegiul reține justetea încheierii instanței de apel de restituire a apelului declarat de Focșa Anatolie din motivul că a fost depus în afara termenului legal, deoarece ultimul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, fapt ce se confirmă prin cererea depusă de ultimul la 23 februarie 2017 (f.d.129), avînd obligația de a urmări derularea procesului intentat la cererea de chemare în judecată și nu a prezentat probe care ar demonstra imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul stabilit de lege, totodată nefiind solicitată repunerea în termen.

Mai mult, reieșind din principiul *nemo censetur ignorare legem* ceea ce presupune că nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, Focșa Anatolie trebuia să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces prin declararea apelului în termenul stabilit de lege, întru evitarea restituirii cererii de apel depusă peste termen, ca sancțiune procedurală, or potrivit art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă în raport cu art. 56 alin. (1) și (3) din aceeași lege, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În această ordine de idei, Colegiul nu poate reține argumentele invocate de recurent precum că a declarat apel în termen de 30 de zile, întrucît odată cu răspunsul din 11 august 2017 i-a fost remisă copia dispozitivului hotărîrii primei instanțe, iar la 21 august 2017 a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău cerere de apel, or în conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Respectiv, Colegiul reține concluzia instanței de apel prin care menționează că termenul de 30 de zile pentru declararea apelului începe a curge de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dar nu de la data comunicării acestuia, reieșind din dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, citat supra.

Astfel, dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani fiind pronunțat la 17 mai 2017 (f.d.156), Focșa Anatolie era în drept să declare apel pînă la 16 iunie 2017, inclusiv, însă a predat cererea de apel oficiului poștal la 22 august 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d.160), în afara limitelor temporale indicate supra, nesolicitînd repunerea în termen a apelului.

Din aceleași considerente, instanța de recurs nu poate reține cele invocate precum că instanța de apel eronat a considerat că nu a solicitat repunerea în termen, deoarece la 14 noiembrie 2017 a expediat prin fax cerere de repunere în termen a apelului. Or, din conținutul cererii din 14 noiembrie 2017 (f.d.181) nu se desprinde solicitarea cu privire la repunerea în termen a apelului, iar coroborînd cererea respectivă cu informația privind faxurile expediate și recepționate anexată la recurs (f.d.214), se desprinde că la 14 noiembrie 2017 a fost expediat doar un act.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs, Colegiul le apreciază ca fiind declarative, neavînd suport probator, or în conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, Colegiul reiterează că, termenul stabilit de lege este unul imperativ și peremptoriu, or art.110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de

procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte. Astfel, recurentul urma să demareze calea de atac apelul în interiorul termenului stabilit de lege, în caz contrar intervenind *uno icto* restituirea cererii de apel. Or dispoziția art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs consideră relevantă jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn contra Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Astfel, Colegiul menționează că Focșa Anatolie fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a cererii de apel, fapt omis de acesta.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de Focșa Anatolie, ca fiind neîntemeiat cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

A respinge recursul declarat de Focșa Anatolie.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Focșa Anatolie împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura Căușeni cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil, dreptul de acces efectiv la justiție și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan